

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΜΕΑ

ΣΗΡΟΤΡΟΦΙΑΣ

**(με βάση προτάσεις & συμπεράσματα των
περιφερειακών μελετών της νέας ΚΑΠ)**

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2007

Εισαγωγή.....	2
1. Υφιστάμενη κατάσταση του τομέα της σηροτροφίας σε Παγκόσμιο, Ευρωπαϊκό και Ελληνικό επίπεδο	3
2. Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εθνική πολιτική.....	7
3. Προβλήματα του τομέα της σηροτροφίας στην Ελλάδα.....	8
4. Ευκαιρίες και προοπτικές του τομέα της σηροτροφίας στην Ελλάδα	9
5. Στρατηγική για τη στήριξη και την ανάπτυξη του τομέα της σηροτροφίας στην Ελλάδα.....	10

Εισαγωγή

Η τέχνη της εκτροφής του μεταξοσκώληκα και της παραγωγής μεταξιού είναι γνωστή εδώ και περισσότερο από 4000 χρόνια. Από το 3.000 π. Χ. έως και τον 5ο αιώνα μ. Χ. η μεγάλη αυτοκρατορία της Κίνας ήταν ο μοναδικός παραγωγός καλλιεργημένου και επεξεργασμένου μεταξιού σε όλο τον κόσμο. Πατρίδα του μεταξιού θεωρείται η Κίνα, παρόλο που σημαντικές ποσότητες παράγονται και στην Ιαπωνία, στην Κορέα και την Ινδοκίνα.

Στην Ευρώπη εισήχθηκε για πρώτη φορά στο Βυζάντιο στα χρόνια της βασιλείας του Ιουστινιανού, όπου δύο καλόγεροι, γυρνώντας από μια ιεραποστολική περιοδεία στην Κίνα το 554 μ.Χ., έφεραν μαζί τους κουκούλια μέταξας κρυμμένα στα ραβδιά τους, γιατί απαγορευόταν η εξαγωγή τους.

Η Ελλάδα έχει μακρά ιστορία στον τομέα της Σηροτροφίας και μεταξοϋφαντουργίας, οι τομείς αυτοί υπήρξαν ανέκαθεν πηγή πλούτου και πολιτισμού για όλες τις περιοχές της χώρας. Το μετάξι, ως ύφασμα, ήταν γνωστό στους αρχαίους Έλληνες από τον 4ο αι. π.Χ. χάρη στις εκστρατείες του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Τον 6ο αι. μ.Χ. το μυστικό της εκτροφής διαρρέει στο Βυζάντιο, κι από κει το μετάξι και η επεξεργασία του διαδίδονται στη Δύση. Τον 16ο - 19ο αιώνα ευνοείται η καλλιέργεια της μουριάς κι έτσι η σηροτροφία αναπτύσσεται από τον από τη Λακωνία ως τη Θράκη τροφοδοτώντας τόσο την τοπική όσο και την Ευρωπαϊκή μεταξουργία (Γαλλίας, Ιταλίας κυρίως) με κουκούλια και μεταξόνημα, με ιδιαίτερη άνθηση από το 1920 μέχρι τον πόλεμο του 1940.

1. Υφιστάμενη κατάσταση του τομέα της σηροτροφίας σε Παγκόσμιο, Ευρωπαϊκό και Ελληνικό επίπεδο

Η ετήσια παγκόσμια παραγωγή μεταξιού ανέρχεται περίπου σε 90.000 τόνους, εκ των οποίων η μεγαλύτερη ποσότητα παράγεται στην Κίνα.

Σε ότι αφορά την παραγωγή χλωρών κουκουλιών και ακατέργαστου μεταξιού, διαθέσιμα στοιχεία υπάρχουν για την εξαετία 2000 - 2005. Στον πίνακα 1 που ακολουθεί οι παραγόμενες ποσότητες είναι σε χιλιάδες τόνους.

Προϊόν	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Χλωρά κουκούλια	609.255	681.262	736.370	634.661	686.561	721.085
Ακατέργαστο μετάξι	80.247	80.774	87.853	104.856	102.818	105.115

Πίνακας 1: Παγκόσμια παραγωγή χλωρών κουκουλιών και ακατέργαστου μεταξιού σε χιλιάδες τόνους για την εξαετία 2000-2005 (πηγή Διεθνής Επιτροπή Συνεργασίας).

Στον πίνακα 2 που ακολουθεί φαίνεται η παραγωγή χλωρών κουκουλιών και ακατέργαστου μεταξιού των 6 μεγαλύτερων παραγωγών χωρών του κόσμου σε χιλιάδες τόνους.

Έτη	2000		2001		2002		2003		2004		2005	
Χώρα	Κουκούλια	Μετάξι	Κουκούλια	Μετάξι	Κουκούλια	Μετάξι	Κουκούλια	Μετάξι	Κουκούλια	Μετάξι	Κουκούλια	Μετάξι
Κίνα	455	60	513	58,6	560	64	480	84,6	547	85	584	87,8
Ινδία	126	15,2	126	15,9	140	17,4	130	16,4	120	14,6	126	15,4
Βραζιλία	8,5	1,4	10	1,5	10	1,6	10	1,5	8	1,5	7,1	1,3
Ταϊλάνδη	2,3	1,4	3,5	1,5	10	1,5	11	1,5	11	1,4	-	-
Βιετνάμ	10	1	22	2	21	-	-	-	-	-	-	-
Ιράν	5,6	0,9	5	0,8	3,5	0,6	3,2	0,5	-	-	2,5	0,4

Πίνακας 2: Παραγωγή χλωρών κουκουλιών και ακατέργαστου μεταξιού σε χιλιάδες τόνους των πέντε μεγαλύτερων παραγωγών χωρών του κόσμου για την εξαετία 2000-2005 (πηγή Διεθνής Επιτροπή Συνεργασίας).

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε) είναι ελλειμματική σε ακατέργαστη μέταξα, εισάγοντας τις μεγαλύτερες ποσότητες από Κίνα και Ινδία.

Η παραγωγή χλωρών κουκουλιών περιορίζεται σε Ιταλία, Ελλάδα και Ισπανία και η πορεία είναι έντονα πτωτική τα τελευταία χρόνια. Η πώση θα ήταν μεγαλύτερη, μέχρις εξαφάνισης της δραστηριότητας αυτής από την Ευρώπη, αν δεν

υπήρχε η οικονομική ενίσχυση ανά κουτί μεταξόσπορου που θέσπισε η Κοινότητα με τον Καν(ΕΚ) 845/72.

Σύμφωνα με το σκεπτικό της Ε.Ε. κατά την έκδοση των Κοινοτικών Κανονισμών για τη στήριξη της σηροτροφίας, η εκτροφή μεταξοσκωλήκων παίζει σημαντικό ρόλο στην οικονομία ορισμένων περιοχών της Κοινότητας, η δραστηριότητα αυτή αποτελεί πηγή συμπληρωματικών εισοδημάτων για τους γεωργούς των περιοχών αυτών και επομένως, πρέπει να υιοθετηθούν κατάλληλα μέτρα ώστε να συμβάλλουν στην εξασφάλιση δίκαιου εισοδήματος στους εκτροφείς μεταξοσκωλήκων.

Επιπλέον, μεταξύ των κατοίκων των χωρών της Ε.Ε. διαφαίνεται μία τάση για ζήτηση και κατανάλωση φυσικών, βιολογικών προϊόντων που προφυλάσσουν και βελτιώνουν την υγεία του πληθυσμού, κάτι που είναι πραγματοποιήσιμο λόγω της οικονομικής κατάστασης του μεγαλύτερου ποσοστού του πληθυσμού των χωρών αυτών, η οποία επιτρέπει την κατανάλωση παρόμοιων προϊόντων, ακόμα και σε υψηλές τιμές. Είναι προφανές ότι τα προϊόντα από φυσικό μετάξι εισέρχονται ολοένα και περισσότερο στη ζωή των Ευρωπαίων, οι οποίοι έχουν την οικονομική δυνατότητα να τα αποκτήσουν.

Πολλοί παράγοντες συντέιναν στην πτωτική πορεία του τομέα, τόσο στη χώρα μας, κυρίως μεταπολεμικά, όσο και διεθνώς, οι σημαντικότεροι από τους οποίους είναι:

- ✿ Η αστάθεια των τιμών λόγω της ιδιαιτερότητας της εμπορίας των κουκουλιών σε νωπή κατάσταση.
- ✿ Η μετανάστευση και αστυφιλία.
- ✿ Ο αναδασμός και η αναδιάρθρωση των καλλιεργειών στις περιοχές που κυριαρχούσαν οι μορεώνες.
- ✿ Το υψηλό κόστος εργασίας.
- ✿ Ο ανταγωνισμός της μέταξας από τις τεχνητές ίνες.

Παρ' όλα αυτά, τα τελευταία χρόνια, σε ορισμένες περιοχές όπου από παράδοση γίνεται εκτροφή μεταξοσκωλήκων, παρατηρείται αύξηση του ενδιαφέροντος των παραγωγών, λόγω του γεγονότος ότι, τελευταία, το μετάξι άρχισε να ξανακατακτά το χαμένο έδαφος στη διεθνή αγορά, καθώς και ότι με την εφαρμογή της σύγχρονης τεχνικής, ο τομέας φαίνεται να μπορεί να συναγωνισθεί τις άλλες γεωργικές επιδόσεις, ιδιαίτερα σε εκτάσεις οριακές για άλλες καλλιέργειες.

Στη χώρα μας, η συνολική παραγωγή χλωρών κουκουλιών ανέρχεται σήμερα σε 70 τόνους περίπου (στοιχεία 2005), έναντι των 30 τόνων/έτος τα προηγούμενα 15 χρόνια, 72 τόνους το 1983 και 500 τόνους περίπου το 1973. Οι περιοχές εκτροφής είναι οι Νομοί Έβρου, Χανίων, Βοιωτίας, Σερρών και Λέσβου, με κυριότερη περιοχή παραγωγής, όμως, τον Έβρο και ειδικότερα τους Δήμους Σουφλίου και Ορεστιάδας.

Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνεται η παραγωγή χλωρών κουκουλιών στην Ελλάδα σε χιλιάδες τόνους για την δεκαεπταετία 1990-2005.

Έτος	Παραγωγή
1990	35,12
1991	30,83
1992	25,06
1993	29,00
1994	30,00
1995	22,00
1996	17,66
1997	24,07
1998	32,98
1999	30,24
2000	19,77
2001	37,04
2002	41,23
2003	50,00
2004	50,00
2005	70,00

Πίνακας 3: Παραγωγή χλωρών κουκουλιών στην Ελλάδα σε χιλιάδες τόνους για την δεκαεπταετία 1990-2005 (πηγή Υπ.Α.Α.Τ).

Ενδεικτικά ν' αναφέρουμε ότι ο αριθμός των σηροτρόφων στην Ελλάδα το 1995 για παράδειγμα ήταν 240, ενώ το 2006, σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπ.Α.Α.Τ πραγματοποίησαν εκτροφές μεταξοσκωλήκων 264 άτομα. Ο μέγιστος αριθμός των σηροτρόφων στη χώρα μας σημειώθηκε το 2003, όποτε ο αριθμός αυτών άγγιξε τους 324.

Όσον αφορά τα εκτρεφόμενα «κουτιά» του μεταξόσπορου (κάθε κουτί μεταξόσπορου περιέχει 20.000 αυγά μεταξοσκώληκα), πρέπει να πούμε ότι κινούνται ανοδικά τα τελευταία χρόνια. Για παράδειγμα το 2006 εξετράφησαν στη χώρα μας 6.153 «κουτιά», ενώ κατά την τρέχουσα σηροτροφική περίοδο ο αριθμός αυτός αναμένεται να ξεπεράσει τις 6.500.

Η παραγωγή επεξεργασία και αξιοποίηση μεταξιού υψηλής ποιότητας, όπως είναι αυτό που μπορεί να παράγει η χώρα μας, κάτι που γίνεται αντιληπτό και από τα ποιοτικά και ποσοτικά επίπεδα παραγωγής των προηγούμενων περιόδων άνθησης της σηροτροφίας στην Ελλάδα, μπορεί να αποτελέσει μια εναλλακτική λύση στα όλο και αυξανόμενα προβλήματα που παρατηρούνται στον τομέα της αγροτικής παραγωγής γενικότερα και της παραγωγής κλωστικών ινών ειδικότερα, όπως το βαμβάκι.

Σήμερα, η τάση για ανάπτυξη της Σηροτροφίας φαίνεται να ξεπερνά τις 2-3 περιοχές της χώρας όπου περιοριζόταν τα τελευταία χρόνια (Έβρος, Κρήτη) και να αναπτύσσεται ενδιαφέρον για αναβίωση του τομέα σε διάφορες περιοχές όπου είχε εντελώς εγκαταλειφθεί.

Οι περιοχές για τις οποίες μπορούμε σήμερα να μιλάμε για σχετικά αξιόλογη παραγωγή κουκουλιών στη χώρα μας είναι οι εξής:

- ✿ Ο Έβρος και η ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης (Κομοτηνή, Καβάλα, Σέρρες) όπου έχει αναπτυχθεί έντονη δραστηριότητα, για την ανάπτυξη της σηροτροφίας. Ο Δήμος Σουφλίου έχει συστήσει από το 1986 τη Δημοτική Επιχείρηση Σηροτροφίας – Μετάξης (ΔΕΣΗΜΕΣ), με σκοπό τη στήριξη των παραγωγών, τόσο στην καλλιέργεια της μουριάς όσο και στην εκτροφή του μεταξοσκώληκα και τη μεταποίηση των κουκουλιών. Η ΔΕΣΗΜΕΣ έχει ήδη ολοκληρώσει την κατασκευή μονάδας αναπνήσισης κουκουλιών στο Σουφλί, η οποία, με τη λειτουργία της, θα συμβάλει στην ανάπτυξη του τομέα, δεδομένου ότι το πρωτογενές προϊόν που είναι το κουκούλι, θα βρίσκει διέξοδο στη

μεταποίησή του σε νήμα – ύφασμα – έτοιμο ένδυμα – χειροτεχνήματα κλπ. Αξίζει να σημειωθεί ότι αντίστοιχες σύγχρονες εγκαταστάσεις δεν υπάρχουν σε καμία από τις γειτονικές χώρες στις οποίες ασκείται η σηροτροφία (Βουλγαρία, Τουρκία, Ρουμανία, Ουκρανία) οι οποίες γι' αυτό το λόγο διοχετεύουν τα παραγόμενα κουκούλια για επεξεργασία σε άλλες

απομακρυσμένες χώρες, αυξάνοντας έτσι το κόστος παραγωγής του μεταξιού. Έχει ήδη εκφραστεί ενδιαφέρον από ξένους συνεταιρισμούς να συνεργαστούν με τη χώρα μας για την επεξεργασία των κουκουλιών, στο εργοστάσιο του Σουφλίου.

- ✿ Δεύτερη περιοχή, με διαφορετικό χαρακτήρα χρήσης του προϊόντος, είναι η Κρήτη. Εκεί, παρατηρείται τα τελευταία χρόνια αύξηση της ζήτησης κουτιών μεταξόσπορου για εκτροφή από αγρότισσες, και αντίστοιχη αύξηση της παραγωγής κουκουλιών, η οποία χρησιμοποιείται εν μέρει για χειροτεχνίες ως κουκούλι και εν μέρει για νήμα που εξυπηρετεί τις ανάγκες της οικιακής οικονομίας.
- ✿ Η τρίτη περιοχή, είναι αυτή της Στερεάς Ελλάδας, με κύριο πόλο συσπείρωσης και αναφοράς τη λειτουργία καθετοποιημένης σηροτροφικής μονάδας στη Βοιωτία, όπου πραγματοποιείται εκτροφή μεταξοσκωλήκων για παραγωγή κουκουλιών και μεταξόσπορου, αναπήνιση κουκουλιών της ίδιας παραγωγής αλλά και μέρους της παραγωγής που προέρχεται από τις υπόλοιπες περιοχές της χώρας και παραγωγή υφάσματος.

Η μονάδα εξυπηρετεί ποικιλοτρόπως τους νεοεισερχόμενους στον κλάδο αγρότες – παραγωγούς της περιοχής, σε ότι αφορά στην εκκόλαψη του μεταξόσπορου και την ανάπτυξη του μέχρι την 3η ηλικία, τεχνική υποστήριξη για την περαιτέρω εκτροφή και το κλάδωμα, την καλλιέργεια της μουριάς κ.λπ. καθώς και στην απορρόφηση των παραγόμενων κουκουλιών.

2. Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εθνική πολιτική

Στα πλαίσια του Καν(ΕΟΚ)845/1972 του Συμβουλίου και σε εφαρμογή της αριθμ.625/298782/5-8-2005 ΚΥΑ των Υπουργών Οικονομίας & Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων προβλέπεται η ενίσχυση των σηροτρόφων της Χώρας με το ποσό των 133,26€ για κάθε κουτί εκτρεφόμενου μεταξόσπορου, υπό την προϋπόθεση ότι, κάθε κουτί περιέχει τουλάχιστον 20.000 αυγά μεταξοσκώληκα, κατάλληλα για εκκόλαψη και αποδίδει ελάχιστη παραγωγή 20 κιλά χλωρών κουκουλιών, που είναι ώριμα, με καλή εξωτερική εμφάνιση (ομοιόμορφο χρώμα και μέγεθος), κατάλληλα για αναπήνιση.

Οι παραγωγοί προμηθεύονται τον μεταξόσπορο πιστοποιημένο από το Σηροτροφικό Εργαστήριο Αθηνών, μέσω των Δ/νσεων Αγροτικής Ανάπτυξης της περιοχής τους.

Μετά το πέρας των εκτροφών και το αργότερο μέχρι την 30η Νοεμβρίου κάθε έτους, οι σηροτρόφοι υποβάλλουν αίτηση ενίσχυσης στις κατά τόπους Δ/νσεις Αγροτικής Ανάπτυξης.

Η ενίσχυση αυτή καλύπτεται 100% από τον FEOGA – Εγγυήσεις.

Η προμήθεια του μεταξόσπορου πραγματοποιείται κατόπιν διαγωνισμού, ο οποίος διενεργείται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με προδιαγραφές που το ίδιο καθορίζει και σε συνεργασία με το Σηροτροφικό Εργαστήριο Αθηνών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Η ετήσια δαπάνη προμήθειας μεταξόσπορου ανέρχεται περίπου σε 150.000€.

3. Προβλήματα του τομέα της σηροτροφίας στην Ελλάδα

Τα κυριότερα προβλήματα του τομέα της σηροτροφίας είναι τα εξής:

- ❁ Η μη επαρκής, για τις ανάγκες της Χώρας μας, παραγωγή εγχώριου μεταξόσπορου (αυγά μεταξοσκώληκα), με αποτέλεσμα την εισαγωγή μέρους ή όλου από χώρες του εξωτερικού (κυρίως Κίνα), το οποίο δημιουργεί προβλήματα προσαρμοστικότητας στις κλιματολογικές και λοιπές συνθήκες εκτροφής.
- ❁ Η μη επαρκής στελέχωση του Σηροτροφικού Εργαστηρίου Αθηνών, το οποίο δημιουργεί προβλήματα στην καλή λειτουργία του και στον ρόλο που καλείται να παίξει στην ανάπτυξη του τομέα, τόσο σε επιστημονικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο.
- ❁ Η έλλειψη ειδικών στη σηροτροφία, σε όλα τα επίπεδα (επιστημονικό προσωπικό, τεχνίτες, παραγωγοί) και το οποίο επιβάλλει εκπαιδεύσεις ως προς την εκτροφή, τεχνικές κ.λπ..
- ❁ Η μη λειτουργία (ακόμη) της μονάδας αναπλήνισης κουκουλιών που έχει ιδρυθεί και χρηματοδοτηθεί από το Β' ΚΠΣ, στο Σουφλί Έβρου, από τη Δημοτική Επιχείρηση Σηροτροφίας

- Μεταξουργίας Σουφλίου, δυσκολεύει την διέξοδο στην αγορά του προϊόντος (κουκούλι).
- ✿ Η μη ασφάλιση από τον ΕΛΓΑ της μουριάς, λόγω έμμεσης επίπτωσης στην παραγωγή.
- ✿ Δυσκολία του τομέα να απαγκιστρωθεί από παλαιές μεθόδους και αναχρονιστικούς τρόπους εκτροφής.

4. Ευκαιρίες και προοπτικές του τομέα της σηροτροφίας στην Ελλάδα

Οι διεθνείς συγκυρίες, το ενδιαφέρον που διαφαίνεται από πολλές χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, της Μεσογείου και της Κεντρικής Ασίας για τη στήριξη και αναβίωση της σηροτροφίας, άλλα και η θέση της χώρας μας ως μέλος της Ε.Ε. και ως μίας από της λίγες Ευρωπαϊκές χώρες στις οποίες η σηροτροφία δεν ασκείται μόνο σε πειραματικό – ερευνητικό επίπεδο, αλλά ως γεωργική εκμετάλλευση, η οποία μάλιστα επιδοτείται από την Ε.Ε., αναδεικνύουν την ορθότητα της πρόθεσης του Υπουργείου να στηρίξει και να επενδύσει στη σηροτροφία.

Οι κυριότερες προοπτικές ανάπτυξης του τομέα της σηροτροφίας είναι οι εξής:

- ✿ Η παραπέρα αύξηση της παραγόμενης ποσότητας κουκουλιών.
- ✿ Η βελτίωση της προσαρμοστικότητας των χρησιμοποιούμενων υβριδίων μεταξοσκώληκα στις κλιματολογικές και λοιπές συνθήκες εκτροφής, μέσω της διερεύνησης, καταγραφής και βελτίωσης του υπάρχοντος γενετικού υλικού.
- ✿ Η κάλυψη των αναγκών της Χώρας μας εξ' ολοκλήρου από εγχώριο μεταξόσπορο και απεξάρτηση από τις χώρες του εξωτερικού (κυρίως Κίνα).
- ✿ Η μεταποίηση του παραγόμενου μεταξιού και η διευκόλυνση της διέξοδου του προϊόντος στην αγορά, με αποτέλεσμα την παραπέρα βελτίωση του εισοδήματος των παραγωγών.
- ✿ Λόγω της παραγωγής και διάθεσης στους σηροτρόφους της χώρας κατά τα τελευταία χρόνια, εγχώριων πολυϋβριδίων μεταξόσπορου, αύξηση και σταθεροποίηση της παραγωγής (λόγω εγκλιματισμού θα αυξηθεί η εκκολαπτικότητα), παραγωγή καλύτερου ποιοτικά προϊόντος κι επομένως σταθεροποίηση των τιμών και αύξηση της ανταγωνιστικότητας.
- ✿ Νέα ώθηση και τόνωση του τομέα λόγω της πρόσφατης ενίσχυσης που δόθηκε στην ΔΕΣΗΜΕΣ (Δημοτική Επιχείρηση Σηροτροφίας Σουφλίου) για την λειτουργία του αναπηνιστηρίου, καθότι εξασφαλίζεται η επεξεργασία-

μεταποίηση της πρώτης ύλης (κουκουλιών) τόσο της ελληνικής παραγωγής, δίνοντας διέξοδο στους σηροτρόφους της χώρας, όσο και των χωρών της Βαλκανικής Χερσονήσου.

- ✿ Η νέα συνεργασία με τις χώρες Κ. Ασίας, Κασπίας και Μαύρης θάλασσας δίνει τη δυνατότητα ανάπτυξης του τομέα στη χώρα μας λόγω της γεωγραφικής μας θέσης και της γειτνίασης μας με δύο σημαντικές αγορές, της Βουλγαρίας και της Τουρκίας αλλά και λόγω συμμετοχής μας στην Ε.Ε.

5. Στρατηγική για τη στήριξη και την ανάπτυξη του τομέα της σηροτροφίας στην Ελλάδα

Η σηροτροφία, ως παραγωγικός τομέας σε πορεία ανάκαμψης, μπορεί να δώσει διέξοδο στον αγροτικό πληθυσμό με έμφαση στις ορεινές περιοχές για τη στήριξη του οικογενειακού εισοδήματος. Αποτελεί αγροτική απασχόληση που δεν απαιτεί υψηλό κόστος εγκατάστασης γιατί μπορεί να αξιοποιήσει τις ήδη υπάρχουσες εγκαταστάσεις (αποθήκες, στάβλους κ.α.) καθώς και το εργατικό δυναμικό της αγροτικής οικογένειας. Για τους παραπάνω λόγους αποτελεί προωθούμενο κλάδο σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Το Υπ.Α.Α.Τ πάντοτε υπήρξε αρωγός της προσπάθειας για συγκράτηση και ανάπτυξη του τομέα, λαμβάνοντας τα παρακάτω μέτρα:

- ✿ Σε συνεργασία με τους επιστημονικούς και παραγωγικούς φορείς προσπάθησε να μεταφέρει, προσαρμόσει και επιβάλει τη σύγχρονη τεχνογνωσία και μεθοδολογία της Σηροτροφίας.
- ✿ Ενισχύεται η ανέγερση σύγχρονων σηροτροφείων και η εγκατάσταση μορεολίβαδων Ιαπωνικών δενδρυλλίων μουριάς.
- ✿ Εισάγει πολυυβρίδια μεταξόσπορου, Ιαπωνικών ή Κινέζικων φυλών, τα οποία διαθέτει στους παραγωγούς έναντι συμβολικής τιμής.
- ✿ Η Ε.Ε. ενισχύει τη Σηροτροφία δίνοντας οικονομική ενίσχυση 133,26€ ανά κουτί εκτρεφόμενου μεταξόσπορου.
- ✿ Ενισχύεται η ίδρυση, επέκταση, βελτίωση και εκσυγχρονισμός μονάδων αναπλήνισης κουκουλιών και αξιοποίησης προϊόντων Σηροτροφίας
- ✿ Οι παραγωγοί – Σηροτρόφοι μπορούν επίσης να εκμεταλλευτούν τις ενισχύσεις που παρέχονται για τη δάσωση γεωργικών εκτάσεων με τη φύτευση μουριών.

Για να εξελιχθεί όμως ο τομέας και να διατηρηθεί ανταγωνιστικά προς άλλες γεωργικές δραστηριότητες, πρέπει να δημιουργηθεί μία στρατηγική ανάπτυξης μέσω της εφαρμογής σύγχρονων τεχνικών, προσαρμοσμένων στις συνθήκες της χώρας μας, οι οποίες είναι σύνθετες και συνίστανται:

- ✿ Επιλογή κατάλληλων ποικιλιών μορεώνων τόσο για τις κλιματολογικές κι εδαφολογικές συνθήκες κάθε περιοχής, όσο και για τα υβρίδια μεταξοσκωλήκων που διαθέτουμε.

- ✿ Αξιοποίηση, με έμφαση στις ορεινές περιοχές, των υφιστάμενων εγκαταστάσεων (αποθήκες, στάβλους κ.α.) και των εγκαταλελειμμένων και μειονεκτικών εκτάσεων μετά την απελευθέρωση τους από άλλες καλλιέργειες, μέσω της εγκατάστασης μορεώνων, για την παραγωγή φύλλων τόσο για τη σηροτροφία όσο

και για την διατροφή αγροτικών ζώων. Βέβαια η συστηματική καλλιέργεια της μουριάς για την σηροτροφία είναι αντικείμενο που έχει ανάγκη διερεύνησης, ώστε να καθοριστεί ο άριστος συνδυασμός των παραγόντων για οικονομική παραγωγή μεταξιού.

- ✿ Επιλογή κατάλληλου μεταξόσπορου.
- ✿ Εφαρμογή ενδεδειγμένων μεθόδων για την αποτελεσματική πρόληψη και καταπολέμηση ασθενειών.
- ✿ Κατάλληλες εγκαταστάσεις εκτροφής του μεταξόσπορου.
- ✿ Μεθόδους απόπνιξης των κουκουλιών.
- ✿ Μελέτη και καταγραφή των ντόπιων φυλών μεταξοσκώληκα και ποικιλιών μουριάς.
- ✿ Δημιουργία Εθνικού καταλόγου για τις ντόπιες φυλές μεταξοσκωλήκων και ποικιλιών μουριάς.
- ✿ Δημιουργία τράπεζας ή φορέα διαχείρισης του γενετικού υλικού.
- ✿ Ενίσχυση και αξιοποίηση του Σηροτροφικού Εργαστηρίου Αθηνών.

- ✿ Έκδοση αποφάσεων και επικαιροποίηση της υπάρχουσας νομοθεσίας, όπου απαιτείται.
- ✿ Εκπαιδεύσεις ως προς τις τεχνικές εκτροφής, την εμπορία των παραγόμενων προϊόντων κ.λπ..
- ✿ Εκμετάλλευση Κοινοτικών προγραμμάτων (διατήρησης βιοποικιλότητας, γενετικών πόρων, κ.λπ.) για χρηματοδότηση των αντίστοιχων δραστηριοτήτων.
- ✿ Χρηματοδότηση από Εθνικούς πόρους των δράσεων που δεν εντάσσονται σε Κοινοτικά προγράμματα.
- ✿ Ενίσχυση συλλογικών δραστηριοτήτων στον τομέα της πρωτογενούς παραγωγής – μεταποίησης – εμπορίας – οικοτεχνίας.
- ✿ Δημιουργία κέντρων μεταφοράς τεχνογνωσίας στους παραγωγούς.
- ✿ Αυτάρκεια της χώρας μας σε μεταξόσπορο, προσαρμοσμένο στις κλιματολογικές και λοιπές συνθήκες εκτροφής, ο οποίος να εξασφαλίζει υψηλές αποδόσεις, τόσο σε ποσότητα όσο και ποιότητα κατάλληλη για μεταποίηση και εμπορία.
- ✿ Εφαρμογή σύγχρονων τεχνικών εκτροφής μεταξοσκωλήκων.
- ✿ Λειτουργία σύγχρονων μονάδων μεταποίησης – αναπλήνισης κουκουλιών για παραγωγή νήματος.
- ✿ Ίδρυση, επέκταση ή/και εκσυγχρονισμό σηροτροφικών εκμεταλλεύσεων (σηροτροφεία - μορεώνες).
- ✿ Αξιοποίηση του αγροπεριβαλλοντικού μέτρου που θεσπίζει ενισχύσεις για την αξιοποίηση γεωργικών εκτάσεων με τη φύτευση μουριών.
- ✿ Διερεύνηση της δυνατότητας αξιοποίησης θερμοκηπίων με ελεγχόμενες συνθήκες κλιματισμού για τη πραγματοποίηση 3 εκτροφών μεταξοσκωλήκων κατά τη διάρκεια της άνοιξης και του καλοκαιριού και καλλιέργεια κηπευτικών τον υπόλοιπο χρόνο.¹

¹ 1^ο Πανελλήνιο Αγροτικό συνέδριο, «Συνεδρία 5: Δυνατότητες και προοπτικές της μελισσοκομίας και σηροτροφίας», 31 Μαρτίου - 1 Απριλίου 2006.

Οι ανωτέρω παρεμβάσεις για τον τομέα αποσκοπούν στην ανάπτυξη και διάδοση της Σηροτροφίας στη χώρα μας, βασιζόμενη σε καινούργια δεδομένα και αποσκοπώντας:

- ✿ Στην παραγωγή καλής ποιότητας αναπνησίσιμων κουκουλιών και συνεπώς παραγωγή καλής ποιότητας νήματος.
- ✿ Στην αύξηση της παραγωγής κουκουλιών.
- ✿ Στη βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων κουκουλιών.
- ✿ Στην εξασφάλιση της μεταποίησης και εμπορίας των παραγόμενων κουκουλιών.

